

Margo Klaos
peadirektor
Päästeamet

12.06.2025 nr 21.3-1.2/08571

Riigi kaitsetegevuse kava

Lugupeetud Margo Klaos

28.04.2025 edastas Päästeameti Lõuna päästikeskus Lõuna-Eesti kohalikele omavalitsustele Riigi kaitsetegevuse kava elanikkonnakaitse lisa. Lisas on eraldi peatükk kohalikele omavalitsustele pandud ülesannetest. On tähelepanuväärne, et omavalitsustele edastatakse dokument üle 4 kuu hiljem selle vastu võtmisest.

Dokumenti läbi vaadates selgus mitmeid vastuolusid kehtivate õigustloovate aktidega. Tuletame meelde, et tulenevalt põhiseadusest saab kohaliku omavalitsuse üksusele panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Praegusel juhul jääb aga arusaamatuks, kuidas allpool kirjeldatud ülesannete jaotus sellisel kujul kinnitamiseni on jõudnud. Selliseks ülesannete jaotuseks puudub seaduslik alus ja kokkulepe kohaliku omavalitsuse üksustega.

Riigi kaitsetegevuse kava

LISAD. ELANIKKONNAKAITSE

3.2.12. Kohaliku omavalitsuse üksuse (KOV) ülesanded

3.2.12.3. võimalusel tagab transpordi

Kohaliku omavalitsuse üksused ei oma reeglina inimeste vedu võimaldavaid transpordivahendeid. Kuigi kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 nimetab, et KOV korraldab valla- või linnasisest ühistransporti, siis praktikas hangitakse sellist liiniveo teenust avaliku riigihankemenetluse kaudu ja hankelepingus lepitakse kokku konkreetse teenusemahu ja -tingimustes, mis riigi kaitsetegevuse kavas nimetatud transporditeenuseid ei hõlma. KOV või küll hankelepingu sõlminud ühistranspordiettevõttega sõlmida erinevaid koostööleppeid, kuid need ei anna kindlust, et ettevõtja kriisiolukorras enda omandis olevaid transpordivahendeid kriisiülesannete täitmiseks KOVidel kasutada ka päriselt võimaldab. Sellest tulenevalt on ka pelgalt viide kohaliku omavalitsuse üksuse „võimalikule“ ülesandele transpordi tagamisel tegelikult eksitav. Omavalitsusüksustel puudub transpordi tagamise võimalus.

Ettepanek: Punkt tuleb sõnastada kehtivale õigusele ja KOVide tegelikele võimetele vastavalt.

3.2.12.5. planeerib ja korraldab kerksuskeskuste avamise

Tartu linnal ja paljudel teistel omavalitsusüksustel on küll enda initsiatiivil loodud toimepidevad kriisiinfokeskused, kuid kehtivad seadused selliseid toimepidevaid keskusi looma ja avama omavalitsusi ei kohusta. Antud ülesanne on iseenesest mõistlik ja vajalik, kuid juhime tähelepanu põhiseadusest tulenevale, mille kohaselt saab kohaliku omavalitsuse üksusele panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Käesoleval juhul ei ole meile aga antud isegi võimalust sellise ülesannete jaotuse tingimuste üle kaasa rääkida.

Ettepanek: Punkt tuleb sõnastada vastavalt kehtivale õigusele.

3.2.12.6. planeerib ja korraldab tootlustamise evakuatsioonikohtades

KOKS § 6 ja HOS § 16 sätestavad üheselt, et omavalitsusüksused aitavad kaasa isikute evakueerimisele ja evakueeritute majutamisele, tootlustamisele ning arstiabi andmisele.

Käesoleval juhul on aga seaduses sõnastatud ja üheselt arusaadav KOVide ülesannet õigusvastaselt laiendatud. Selline tegevus on meelevaldne ja loob võltsturvalisust, sest KOVid aitavad kaasa mitte ei planeeri ega korralda neid ülesandeid.

Ettepanek: Punkt tuleb sõnastada vastavalt kehtivale õigusele.

3.2.12.8. korraldab enda evakuatsioonivarude ära toomise ohustatud alalt ja ümberpaigutamine vastuvõtva KOVi territooriumile

Selline ülesanne ei tulene ühestki seadusest ja seejuures jääb arusaamatuks, mida täpselt sellise ülesande all on mõeldud. Mida peetakse silmas evakuatsioonivarude puhul, kas need on omavalitsuse enda soetatud või on riiklikult antud ning seejärel tuleb need ohustatud alalt ümber paigutada? Seega, ülesandel puudub eesmärk, sisuanalüüs, tegurite analüüs, võimalik plaan ning ei ole teada, kas selliste riiklike kohustuste täitmisega seotud kuludeks on riigieelarves kate olemas.

Ettepanek: Punkt tuleb sõnastada vastavalt kehtivale õigusele ja/või saavutada KOVidega kokkulepe sellise ülesande täitmise tingimuste üle.

3.2.12.9. tagab evakuatsioonikohtade avamise nelja tunni jooksul peale korraldust

3.2.12.11. avab koostöös Pää ja KL-ga evakuatsioonikohad ja tagab nende töö

Vabariigi Valitsuse 22.06.2017 määrus nr 112 „Hädaolukorra lahendamise juhtimise, lahendamisel osalevate asutuste ja isikute koostöö, avalikkuse teavitamise ja asutustevahelise teabevahetuse ning ulatuslikuks evakuatsiooniks valmistumise ja selle läbiviimise nõuded ja kord“ näeb ette, et omavalitsusüksuste ülesanneteks on: a) määrata koostöös Päästeametiga oma haldusterritooriumil paiknevad võimalikud evakuatsioonikohad ning koostada koostöös Päästeametiga evakuatsioonikohtade kasutusele võtmiseks evakuatsioonikohtade plaan; b) hädaolukorras Päästeameti abistamine evakuatsioonikohtade kasutusele võtmisel ning majutuse ja tootlustamise korraldamisel.

Seega on omavalitsusüksustele pandud „tagavad“ ülesanded vastuolus kehtivate õigusaktidega ja avalikkust eksitavad.

Ettepanek: Punktid tuleb sõnastada vastavalt kehtivale õigusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmas Klaas

linnapea

Kristjan Kostabi

Kristjan.Kostabi@tartu.ee

